

ΚΟΜΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΤΟΥ ΕΜ' ΛΕ ΔΟΥΡΑΝ ΔΕΙΤΟ

ΤΟ ΔΟΥΤΡΟ

(Η σκηνή στην καμπίνα ενός επαρχιακού στρατώνος).

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΣΑΚΟΡΝΑΚ, διευθυντής της καμπίνας. ΜΠΡΙΝΤΕ, βοηθός λαντιέρης.

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Άκου με πού σου λέω, Μπριντέ, βάσω στοίχημα πώς δεν θα προφτάση νάρθη πίσω ζωντανή! Άναθεματισμένο λουτρό!... Για σκέψου! Έγώ, ένας Σακορνάκ, ιδιοκτήτης καμπίνας στο δεύτερο λόχο του έβδομουχριστού τρίτου συντάγματος, να μην ξέρω τι πάει να πη λουτρό... Μα θα μου πής: και μόνε άπό πού ήθελες να τόξερες, μήπως είσαι άρχιτέκτονας ή γιαντρός;... (Άπότομα). Δέν μου λές, Μπριντέ, έσου ξέρεις τι θα πη λουτρό;

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Όταν πηγαίνει ο λόχος και πέφτει στο ποτάμι, δέν είνε;

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Έ, λοιπόν, Μπριντέ, παρ' όλη τη θεώρατη διαφορά πού ύπόρχει μεταξύ μας, είμαι ύποχρεωμένος να όμολογήσω πώς κι' έγώ είχα την ίδια ιδέα με σένα.

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Βλέπεις! Όταν σούλεγα έγώ πώς δέν είμαι τόσο βλάκας, δσο φαίνομαι!...

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Τέλος πάντων, άσε τώρα τις γκρινίες σου. Σούλεγα λοιπόν πώς, μα την πίστι μου, δέν μοιροδρα να φαντασθώ τη συμφορά πού θα μοιροζόταν στο κεφάλι όταν άκουσα για πρώτη φορά τον γιατρό τού λόχου να μου λέη για λουτρό... Τέτοιο πράγμα, όμολογώ, δέν ήξερα τι λογιές φαί είνε! "Αν μου κουνένταξε για σπανάκι, για μπιζελάνια γιαζιγί, για μπριζόλες στη σχάρα, για ό,τι άλλο, τέλος πάντων, λαχανικό, δόξα σοι ό Θεός, θα τον καταλάβαινα στην ώρα! Μα περί λουτρού δέν είχα ιδέα. Τόν άναθεματισμένο τον γιατρό!...

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Μα τέλος πάντων, τι σούκανε αυτός ό γιατρός;

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Τι μούκανε; Νά, μούπε: «Γιά να γίνη καλά ή γυναίκα σου, πρέπει να καταπιη δεκαπέντε χάλια και να πάρη τρία-τέσσερα λουτρά. Ύποφέρει άπό τό πολύ χόντρος, πρέπει ν' άδυνατίση...». — «Καλά, τού λέω, για τα χάλια καταλάβαινω, μα για τό άλλο πού είπες ύστερα;». — «Τά λουτρά;», μ' έρωτά. — «Νάι, τά λουτρά! Πού να τό βρη άυτό;», τού λέω. "Ανοιξε τότε τό στόμα του σά χαζός και μου είπε πάλι: «Καιμιά έκατοστή μέτρα άπό δώ, έχαι ένα κατάστημα. Θα την πάζ εκεί νησική. Θα βγάλη ένα εισιτήριο, θα της δώσουν μια καμπίνα κι' άς καθήση εκεί μέσα δση ώρα θέλει, αυτό είν' όλο. Δέν πρόκειται να καταπιη καμιά όλόκληρη θάλασσα!».

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Λοιπόν;

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Λοιπόν, έχαιμα κατά πού μου είπε ό διαλογιατρός, αλλά φοβάμαι πώς θα πεθάνη ή γυναίκα μου.

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Κι' έγώ σου λέω πώς δέν θα πεθάνη. Δέν έχεις ιδέα άπό γυναίκες...

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Πάρε μορέ! Θα μου πής τώρα και για γυναίκες! Σάμπως να τις ξέρης κι' δξω άπό τ' όνομά τους! (Σηκώνοντας τους ώμους). Φορτώνα σου! (Αλλάζοντας τόνο). Λοιπόν, πού λές, αυτό μου τάπε χτές ό γιατρός. Σήμερα πρωί-πρωί τη βάσω την κυρά μου και ντύνει-

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Θα μου γυρίση σωστή βαρέλα, ή Παμέλα μου!...

ται τά καλά της και τραβάμε ίσα για τό κατάσταση. Μπαινούμε σέ μια σάλλα πού κοντέψαμε να σκάσουμε άπό τη ζέστη. Βλέπω μια χοντρή, άνασκουμπωμένη, με μια άσπρη ποδιά μπροστά της, και της λέω: «Μου δίνετε, παρακαλώ ένα λουτρό;». — «Γιά σές ή για την κυρία;», με ρωτάει. — «Γιά την κυρία, κυρά μου! της λέω. Έγώ είμαι καλά, δόξα σοι ό Θεός. — «Θά δώσετε δέκα φράγκα, μου άπαντά ή χοντρή. Πάρε αυτό... Και μου δίνει ένα εισιτήριο. Λέω τότε στην Παμέλα: «Έμπρός, πήγαινε έσθ μπροστά κι' έρχομαι ξοπίσω σου». Πρέπει να σου πώ, Μπριντέ, πώς είχα μεγάλη περιέργεια νάβλεπα κι' έγώ τι θα γινόταν...

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Κι' έγώ τό ίδιο θάκανα...

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Εφαχνά όμως ή άνασκουμπωμένη χοντρή γυρίζει και μου λέει: «Δέν επιτρέπεται να μπτήε μαζί της. Είνε μονάχα για τις γυναίκες...». — «Μά, κυρούλα μου, ένας λόγος παραπάνω! Κι' ύστερα είνε γυναίκα μου!». — «Ποιός μου τό λέει αυτό;». — «Θέλει να σου φέρω τά στεφανοχώρια μου;». — «Δέν μ' ένδιαφέρουν. Ό κανονισμός, κύριε, τό απαγορεύει». Σκέπτηρα τότε με άπορία: Τι να κάνω δση ώρα θάμαι μέσα στην καμπίνα ή κυρά μου; Η χοντρή μούδειξε ένα σκαμνί να καθήσω. Ύστερα πήρε τη γυναίκα μου και χάθηκε πίσω άπό ένα παραβάν. Πήγαυα να σκάσω. Τι θάκανε άραγε ή Παμέλα εκεί πού την πήγαυαν; Ουάμια μονάχα πώς της είπα πριν τη χάσω άπό τά μάτια μου: «Κύττα, έγώ είμ' εδω! Μην άνησυχείς!». Ήθελα να της δώσω κουράγιο. Διάβολε!... για πρώτη φορά!

ΜΠΡΙΝΤΕ. — Πολύ σωστά!...

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Άμα πέρασε μια ώρα, έγώ είχα άποκοιμηθεί πάνω σ' ένα βιβλίο με ζωγραφίες πού μου είχε δώσει ή χοντρή. Φαίνεται πώς άρχισα να οραχάλίζω, γιατί κάποιος μαγχαράς, γκαροσόνι θάτανε, ήρθε και με ζήτησσε. Τουδώσα ένα τάλληρο, γιατί ήθελα να μου μιλήση για τό ζήτημα πού μ' ένδιέφερε. Για τό λουτρό. Δέχτηκε, και πήγαμε εκεί δίπλα, σέ μια ταβέρνα. Μου έξήγησε λοιπόν τά πράγματα μέσο-άμωρες. "Όταν όμως μούπε πώς ή γυναίκα μου έπρεπε να γδυθώ, για να πάρη τό λουτρό, έμεινα κόκκαλο. «Ξέρεις, τού λέω, ή γυναίκα μου πειράζεται εύκολα. Ποιός ξέρει τι μπορεί να κάνει άμα της πούν να γυθώ. Είμαι σίγουρος ότι δέν θα δέχτηκε, γιατί μονάχα στο σπίτι γυθνεται, και πάλι όταν της δώσω έγω την άδεια!». — «Μά έτσι μέσα γυθνόντα δλες, ως κι' αυτή ή γυναίκα τού στανταγάρχη;», μου λέει αυτός. Τέλος, τάλαμε άπό δώ, άπό κει, και για να περάση ή ώρα, σφίξαμε δυό-τρεις δακτύλους!... Όστόσο, ύστερα άπό τρεις ώρες πού πέρασαν, γύρισα στο κατάστημα και φώναξα δυνατά την Παμέλα με τ' όνομά της. «Έχεινη τότε μου άπάντησε με μια φωνή — ό! μα τι φωνή ήταν εκείνη!... σαν της γάτας την ώρα πού την πνιγούν! (Μιμούμενος τή φωνή). «Δέν τελείωσα άκόμα, άγάτη μου!». Έχαι υπομονή άλλη μια ώρα. Κάτνισα τριών φράγγχων καπνό άπό την καμπίνα!... Γινηχαν άκοβώς τέσσερες ώρες! Η χοντρή πήγε τότε και χτύπησε την πόρτα της καμπίνας, λέγοντας πώς δέν της έτυχε ποτέ να μείνη καμιά πλείσιουσα τόσο αλά είκει μέσα. Έπειτα ρώτησε τη γυναίκα μου αν ήθελε καμιά πετσότα! — «Όχι!». άποκρίθηκε βραχνά ή Παμέλα. Έχασα τότε την ύπομονή μου κι' έβαλα τις φωνές: Έπι τέλος, καρδός ήταν να τελειώση αυτό τό πανηγύρι. — «Ανοιξε μου την καμπίνα, γιατί θα σάς χαλώσω τό μαγαζί!». φώναξα. Άμα είδαν πώς άγριέψα, μου άνοιξαν την πόρτα της καμπίνας. Νάι! Άλλά τι ήταν γραφτό μου να ιδώ!

ΜΠΡΙΝΤΕ, (με άγωνία). — Τι;

ΣΑΚΟΡΝΑΚ. — Τι; Μα είνε για να ρωτάς; (Χτυπά τό κεφάλι του). Άκουσε, Μπριντέ, σ' όλη τη ζωή μου στην επαρχία, είδα πολλά παράξενα... Δέν τό λέω για να σου κανηθώ, μα είδα πολλά παράξενα, πολλά τρομερά πράγματα, να σου φείγη ό νούς! Μα ποτέ, ποτέ, άκόμα; ποτέ δέν είδα τέτοια παλαβωμάρα. Είδα λοιπόν, Μπριντέ, είδα τη γυναίκα μου, την Παμέλα μου, πού την έγω δαλέξαι άνάμεσα σ' έξη χιλιάδες γυναίκες τού χωριού μας, γυμνή σαν τό σκουήκη, καθισμένη σ' ένα σκαμνί, να τρεμοκουνουριάει άπό τό κρύο και νάχη σκαμμένο τό κεφάλι της έπάνω από ένα μεγάλο στενωμαζο καζάνι. Η πλάτη και ό όμοιο της ήσαν κατακόκκινοι σαν παταρούνα! Της είπα: «Μά, για όνομα τού Θεού, τι κάνεις εκεί;». Τότε ή παρουσία μου, πού να μη μου βασκαθώ, γύρισε και μου άποκρίθηκε: «Σάμπως τό θέλω έγώ, Βαράνδα μου;... Δέν κατάφερα άκόμα να πιώ, παρ' ό τό μού μονάχα νερό τού λουτρού!...». Έ, λοιπόν, Μπριντέ, να μη με λένε Σακορνάκ, αν δέν μου τό πληρώσει πολύ άκριβά ό βρωμογιατρός τού λόχου αυτό πού μούκανε. Θα περιμένω να πη όλο τό νερό ή Παμέλα μου, αλλά δεύτερο λουτρό δέν έχει. Έτσι λοιπόν άδυνατίζου; Έγώ φαντάζομαι πώς θα μου γυρίση — αν γυρίσει κιόλας! — σωστή βαρέλα ή Παμέλα μου!... Άκούς θεραπεία! Νά πη, λέει, ένα κοτζάμ λουτρό!...

άντικείμενα στις άποθήκες.

Άφού μετέφεραν τά πελυτιμότερα άπό αυτά στην πύ μεγάλη άποθήκη, έλειψαν κατόπι τη βαρειά δρύνη πόρτα της κι' έμειναν εκεί μέσα περιμένοντας ή τόν θάνατο ή τό τέλος της θεουμνίας.

Η θεουμνία βάσταξε τρεις μέρες. Έπί τρεις όλόκληρες μέρες ό Βεζουόβιος έξακολούθησε να καταλύη όλη την περιοχή με καρτερές ούσιες: Η αιλές, τά δαμάτια των σπιτιών, ή διάφορες οικοδομές τού χτήματος, γέμζαν σιγά-σιγά άπό στάχτη, άπό πέτρες, άπό λάβα καρτερή. Τη δεύτερη μέρα, ή λάβα έφτασε σέ ύψος δυό μέτρων και την τρίτη ξεπέρασε τις στέγγες των σπιτιών!...

Τό πλούσιο άγρόκτημα τού Κακιλιού Ύφροδισίου είχε έξαφανιστεί πιά, όπως και τά άλλα γειτονικά χτήματα, όπως και όλόκληρη ή Πομπηία κάτω άπό ένα στρώμα λάβας, ύψους έφτα μέτρων!...

Η τρομερή καταστροφή είχε συντελεσθεί. Άνθρωποι και ζώα είχαν σκεπαστεί κάτω άπό τη φρεχτή λάβα.

Η μεγάλες άνασκαφές πού έγιναν άργότερα στην Πομπηία, έφεραν στο φώς σκελετούς ανθρώπων, έρείπια οικοδομών και αντικείμενα, όπως άκριβώς βροδθηκαν την ώρα της καταστροφής, στα διάφορα μέρη της πόλεως, στις πλατείες, στις άγορές, στους ναούς, στο Χρηματιστήριο, στο καταστήματα, στα σπίτια. Βροδθησαν ως και τοίχοι άκόμη σκεπασμένοι με... έκλογικές προκρίσεις!

Όι κάτοικοι της Πομπηίας βροδθηκαν άλλοι νεκροί άπό άσφυξία μέσα στους δρόμους, την ώρα πού έτρεχαν να σωθούν, κι' άλλοι πνιγμένοι άπό τη λάβα στα βάθη των ύπογειών, όπου είχαν καταφύγει.

Άσφαλός ή σκαπάνη των άρχαιολόγων δέν έφερε ποτέ στο φώς έρείπια τόσο συνηνητικά, αλλά και τόσο ζωντανά!